

רע"פ 10124/16 - נתנאל אלימלך נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 10124/16

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: נתנאל אלימלך

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 30.11.2016 בעפ"ג 348-09-16 שניתן על-ידי כב' השופטת הבכירה ד' ברלינר והשופטים ג' רביד ו-ש' יניב

בשם המבקש: עו"ד רוית הרמן
בשם המשיבה: עו"ד מיכל רגב

החלטה

בקשה זו הועברה לטיפול בעת האחרונה.

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת הבכירה ד' ברלינר והשופטים ג' רביד, ו-ש' יניב) ב-עפ"ג 348-09-16 מיום 30.11.2016, במסגרתו התקבל בחלקו ערעורו של עמוד 1

המבקש על גזר דינו של בית המשפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט ש' מלמד) ב-ת"פ 31605-09-13 מיום 14.7.2016.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 5.2.2015, ובהמשך בהכרעת דין נוספת מיום 27.1.2016, הורשע המבקש על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב האישום המתוקן בעבירות של תקיפה סתם (עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)); תקיפה הגורמת חבלה ממשית (עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין) ופגיעה בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיפים 334 ו-335(א)(2) לחוק העונשין) (להלן: התיק העיקרי).
3. על פי כתב האישום המתוקן, ביום 16.4.2013 המבקש, שהיה שרוי בגילופין, פנה אל המתלון וחברתו בעת שטיילו בפארק ומשלא נענה, החל להיצמד לפלג גופה העליון של חברתו של המתלון והמתלון הדף אותו ממנה. בהמשך, דחף המבקש את המתלון, שנפל על הרצפה ויחד עם שניים אחרים שהצטרפו אליו, הכה אותו בכל גופו ובעיקר בפניו. כתוצאה מכך, נקרעה חולצתו של המתלון ונגרם לו שבר ברצפת ארובת העין, חבלה בגשר האף וחבלות בגבה, בשפה התחתונה והעליונה. בהמשך, לאחר שמתנדב משטרה הבחין במבקש וביקש שיתלווה אליו לתחנת המשטרה, סטר לו המבקש בפניו והחל לברוח מן המקום.
4. המבקש צירף לתיק העיקרי תיק נוסף, ת"פ 40712-08-13, והורשע על פי הודאתו בכתב האישום בעבירה של החזקת סכין שלא כדין (עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין) (להלן: תיק הצירוף הראשון). על פי כתב האישום בתיק הצירוף הראשון, ביום 6.4.2013 החזיק המבקש החזיק סכין בחדר מיון ילדים בבית חולים ומשהבחין במאבטח, החל לברוח מהמקום והשליך את הסכין.
5. ביום 27.1.2016 צירף המבקש תיק נוסף, ת"פ 58221-12-14, והורשע על פי הודאתו בעבירה של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית (עבירה לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973) (להלן: תיק הצירוף השני). על פי כתב האישום בתיק זה, ביום 18.9.2014 החזיק המבקש 2.9 גרם של סם מסוכן מסוג חשיש לצריכתו העצמית.
6. לפני בית משפט השלום הונחו שלושה תסקירים של שירות המבחן בעניינו של המבקש. שירות המבחן המליץ להפעיל את עונש המאסר המותנה שהושת על המבקש בשנת 2012 כך שניתן יהיה לרצותו בעבודות שירות, לצד הטלת צו מבחן למשך שנה.
7. בגזר הדין מיום 14.7.2016, עמד בית המשפט על הפגיעה בערכים המוגנים, על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של אלימות חמורה והחזקת סכין וקבע מתחמי ענישה נפרדים בתיק העיקרי (מאסר שניתן לריצוי בעבודות שירות עד 18 חודשי מאסר), בתיק הצירוף הראשון (מאסר שניתן לריצוי בעבודות שירות עד 12 חודשי מאסר) ובתיק הצירוף השני (מאסר על תנאי עד 6 חודשי מאסר).

8. בית המשפט קבע כי המלצת שירות המבחן אינה עולה בקנה אחד עם עקרון ההלימה וכי יש להטיל על המבקש עונש של מאסר בפועל, בשים לב לכך כי הוא ביצע את העבירה בתיק העיקרי לאחר ריצוי עונש מאסר בגין עבירות אלימות וכאשר עונש של מאסר מותנה תלוי ועומד נגדו. יחד עם זאת, בשל גילו הצעיר (בן 21), ופוטנציאל השיקום, נסיבותיו האישיות וחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות וכן העובדה שהוא היחיד שנתן את הדין על העבירות בתיק העיקרי, הטיל עליו את העונשים הבאים:

9 חודשי מאסר לריצוי בפועל בתיק העיקרי, 3 חודשי מאסר בתיק הצירוף הראשון, הפעלה במצטבר של 6 חודשי מאסר שהוטלו על המבקש ב-ת"פ 21154-01-12 (להלן: תיק התנאי) (בסעיף א' לגזר הדין) והפעלה בחופף של 6 חודשי מאסר בפועל שהוטלו על המבקש בסעיף ב' לגזר הדין בתיק התנאי. סך הכל נקבע, כי המבקש ירצה 18 חודשי מאסר בפועל.

בנוסף, הוטלו על המבקש עונשי מאסר מותנים לתקופות שונות; פיצוי למתלונן בסך 2,500 ש"ח; פסילת רישיון נהיגה לתקופה של שלושה חודשים וכן הפעלת עונש פסילת רישיון נהיגה למשך שישה חודשים שנפסק בתיק התנאי, לריצוי בחופף.

9. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על חומרת העונש שהוטל עליו וביום 30.11.2016, קיבל בית המשפט המחוזי את הערעור בחלקו והעמיד את עונשו על 15 חודשי מאסר בפועל, זאת על אף שלא מצא פגם במתחמי הענישה שקבע בית משפט השלום. נקבע כי אף שהמבקש נמנה על שכבת הבגירים-צעירים, הגיל הצעיר אינו מעניק חסינות מענישה ממשית במקרים של עבירות חמורות, כפי שביצע המבקש. בית המשפט הדגיש כי המבקש ביצע את העבירה בתיק העיקרי 5 חודשים בלבד לאחר שסיים לרצות עונש של 11 חודשי מאסר בגין עבירות דומות. בית המשפט לא מצא ממש בטענה כי היה על בית המשפט השלום להתייחס במפורש לגילו של המבקש בקביעת מתחם העונש ובקביעת העונש בתוך המתחם, וקבע כי נתון זה שימש את בית המשפט כאמת מידה במסגרת כלל שיקוליו. ביחס לתסקירי שירות המבחן נקבע כי אף שניכרת התקדמות אצל המבקש, הרי שמדובר בראשית הדרך והמבקש עדיין אינו מצוי בתהליך טיפולי ממשי. למרות זאת, מצא בית המשפט להקל בעונש, וזאת מתוך רצון לאותת למבקש כי בית המשפט אינו אדיש להתקדמותו ולמאמציו כפי שעלו בתסקיר שירות המבחן האחרון בעניינו.

המבקש סירב להשלים עם פסק הדין ומכאן הבקשה שלפני.

טענות הצדדים

10. לטענת המבקש עניינו מצדיק התערבות שיפוטית ב"גלגול שלישי", מן הטעם שעניינו מעלה שאלה "אנושית מצפונית" המצדיקה התערבות משיקולי צדק, שכן בהיותו "בגיר-צעיר", שליחתו למאסר עלולה לסכל את תהליך השיקום שבו הוא מצוי ולגרום לו, למשפחתו ולחברה נזק רב. בהקשר זה נטען כי הערכאות הקודמות לא ייחסו משקל ראוי לאמור בתסקירים.

בנוסף, נטען כי הנזק הצפוי מכליאתו חורג מעניינו הפרטני ומעורר סוגיה עקרונית בדבר ההשפעה האפשרית של כליאה בפועל על שיקומם של "בגירים צעירים", במיוחד אלו המשתייכים לאוכלוסיות חלשות, כדוגמת המבקש. עוד

נטען כי עניינו מעורר סוגיה נוספת שהיא סוגייה משפטית עקרונית, החורגת מעניינו הפרטני, והיא – השפעת הגיל על קביעת מתחמי הענישה. לטענת המבקש, היה על בית משפט השלום להתחשב בגילו לא רק בקביעת העונש ההולם בתוך מתחם הענישה אלא גם בקביעת המתחם עצמו.

11. המשיבה התנגדה למתן רשות ערעור. לעמדתה, טענותיו של המבקש אינן עולות לכדי אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות שיפוטית ב"גלגול שלישי". לשיטתה, היותו של המבקש "בגיר צעיר" וההתחשבות בכך בעת גזירת עונשו, נוגעים לעניינו הפרטני והדבר איננו מעורר סוגיה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית מיוחדת. המשיבה גם הפנתה לרע"פ 1391/16 אבו עזארה נ' מדינת ישראל (להלן: עניין אבו עזארה) (29.2.2016), שם נדחתה טענה דומה.

עוד טענה המשיבה כי אף ששיקול השיקום הוא שיקול שראוי להתחשב בו, הרי שיש לעשות זאת כחלק ממכלול רחב יותר של שיקולי ענישה, וכי בנסיבות העניין ניתן לשיקול השיקומי משקל בגזר דינו של המבקש. עונשו של המבקש משקף איזון הולם בין מכלול שיקולי הענישה ואינו חורג ממדיניות הענישה במקרים דומים.

דיון והכרעה

12. לאחר עיון בבקשה, בחומר שצורף לה, ובתגובת המשיבה לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

13. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים בהם הבקשה מעלה שאלה – משפטית או ציבורית – בעלת חשיבות כללית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה), פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שוב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)) או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)).

כפי שציין בית המשפט המחוזי בהתייחסו לנימוקי הערעור, ניכר כי בקשת רשות הערעור נכתבה מן הלב והיא פורשת בפני בית המשפט את מכלול נסיבות חייו של המבקש כמו גם פסיקה עניפה וטענות מחקריות באשר להשלכות הכליאה. אולם, למרות האמור בה, הבקשה אינה מעלה שאלה משפטית החורגת מעובדות המקרה הפרטני של המבקש או חשש לעיוות דין, ואף אין בכוחה לבסס שיקולי צדק אחרים התומכים במתן רשות ערעור.

14. בית משפט זה התייחס לא אחת לשאלת השלכת ההשתייכות לקבוצת הבגירים-צעירים על מידת העונש, ולאופן שבו שיקול זה יילקח בחשבון בעת גזירת הדין. אפנה בעניין זה לדברי בית המשפט בע"פ 8487/15 פלוני נ' מדינת ישראל (8.11.2016), שם נקבע:

"בהקשר זה, ראוי להדגיש כי אמנם בע"פ 7781 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2013), אליו הפנה המערער, נקבע כי יש מקום להתייחס במסגרת שיקולי הענישה ל"יחודיותה של קבוצת ה"בגירים הצעירים". עם זאת, בפסיקה מאוחרת יותר הוטעם כי השיקולים בדבר גילו של הנאשם מוצאים את ביטויים במסגרת השיקולים המותווים בחוק, כגון יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, לרבות בשל גילו (סעיף 40ט(א)(6) ו-(7)), הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל

גילו (סעיף 40יא(1)); וכן בשיקולי השיקום (סעיף 40ד(א)). בהתאם, נפסק כי יש לבחון שיקולים אלה בכל מקרה של נאשם "בגיר צעיר" לגופו של המקרה (ראו: פסקה 21 לפסק הדין בע"פ 2420/15 אבטליון נ' מדינת ישראל (29.11.2015), שאף אליו הפנה המערער; וראו גם ע"פ 452/14 דבוש נ' מדינת ישראל (3.4.2014) (להלן: פרשת דבוש)).

וכפי שצינה המשיבה, טענה דומה, שעניינה קביעת מתחמי ענישה שונים לבגירים-צעירים נדחתה על ידי בית משפט זה בעניין אבו עזארה.

15. יתרה מכך, כפי שציין בית המשפט המחוזי, גילו של המבקש עמד לנגד עיניו של בית משפט השלום במכלול שיקוליו, ואף הפסיקה אליה התייחס בית משפט השלום כוללת גם מקרה של בגיר-צעיר. מכל מקום, לא מצאתי כי נפל פגם באיזון בין מכלול השיקולים שעמדו לנגד עיני בית המשפט בגזרו את הדין. כך גם נשקלו שיקולי השיקום בעניינו של המבקש על ידי שתי הערכאות הקודמות, ובית המשפט המחוזי אף מצא להפחית שלושה חודשי מאסר מעונש המאסר בפועל על מנת "לאותת" לו כי בית המשפט איננו אדיש להתקדמותו. לא מצאתי טעם טוב להתערב עוד בעונשו של המבקש, בנסיבות אלו, ובשים לב לכך ששיקול השיקום איננו השיקול הבלעדי אותו ראוי לשקול וכי גם בעניינם של קטינים - ומקל וחומר, של בגירים-צעירים - אין הגיל מעניק חסינות מפני עונש מאסר במקרה המתאים (ע"פ 2357/13 רוש נ' מדינת ישראל (06.10.2013)).

16. סיכומי של דבר, כידוע, רשות ערעור שעניינה חומרת העונש תינתן רק במקרים חריגים, בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, בהתאם לנסיבות העניין (רע"פ 2239/16 בוטפיקה נ' מדינת ישראל (23.3.2016); רע"פ 8987/16 אבו חסין נ' מדינת ישראל (21.11.2016)). ואין הדבר כך בעניינו של המבקש. העונש שנגזר עליו אינו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים בשים לב, בין היתר, לעברו הפלילי ולחומרת העבירות בהן הורשע. ולא מצאתי כי יש להתערב בכך משיקולי צדק.

17. נוכח כל האמור, הבקשה נדחית.

18. המבקש יתייצב לריצוי עונשו - ביום 1.7.2018 עד לשעה 10:00, שאז יתבטל עיכוב הביצוע שעליו הורה בית משפט זה, בבית סוהר ניצן, או במקום אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות, או דרכון. על המבקש לתאם בהקדם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, טלפונים 08-9787336, 08-9787377.

ניתנה היום, י"ח באייר התשע"ח (3.5.2018).

ש ו פ ט